

NAFTA

ORGAN ZWIĄZKU POLSKICH PRZEMYSŁOWCÓW

.. .. NAFTOWYCH WE LWOWIE.

SIEDZIBA REDAKCJI I ADMINISTRACJI: LWÓW, ULICA LEONA SAPIEHI L. 3.

WYCHODZI RAZ NA MIESIĄC. CENA ZESZYTU 0.30 ZŁP. CZŁONKOWIE ZWIĄZKU POLSKICH PRZEMYSŁOWCÓW NAFTOWYCH OTRZYMUJĄ CZASOPISMO BEZPŁATNIE.

CENY OGŁOSZEŃ: CAŁA STRONA 20 ZŁP., PÓŁ STRONY 12 ZŁP., CZWIERĆ STRONY 7 ZŁP.

RAČHUNEK POCZT. KASY OSZCZĘDNOŚCI 148.476.

REDAKTOR ODPOWIEDZIALNY: Dr. BRONISŁAW WOJCIECHOWSKI.

Przeciw kartelowi naftowemu.

Zaledwie uległa rozbiciu Krajonafta i rynek naftowy Polski z końcem roku 1922 stanął pod znakiem wolnego handlu, zjawily się odrazu ze strony pewnych czynników usiłowania, mające na celu wskrzeszenie obalonego niedawno kartelu. Te usiłowania, niewieńczone dotychczas rezultatem, wciąż odzywają, a obecnie jesteśmy świadkami nowej w tym kierunku ofensywy.

Spółeczeństwo polskie nie dość jasno zdaje sobie sprawę z faktu, że olbrzymia większość przemysłu naftowego w Polsce, a więc rafinerij i kopalń, znajduje się w rękach obcych. Niestety, cyfry mówią same za siebie, a ta zastraszająca przewaga obcego kapitału nie ulega żadnej wątpliwości. Należy więc z góry określić, że kartel naftowy u nas jest organizacją obcych żywiołów, która drogą zmywu przez podbijanie ceny dąży do wyzysku polskiego konsumenta. Istnienie każdego kartelu jest szkodliwe dla społeczeństwa. To też prawie wszystkie państwa drogą specjalnych ustaw karnych zakazują producentom zawiązywania tego rodzaju zrzeszeń. U nas kartel staje się tem niebezpieczniejszy, gdyż powiększa ciężary obywateli na rzecz obcych, ściągając niejako z mieszkańców Polski haracz, który płynie do kieszeni zagranicznych akcjonariuszy. Godzi więc kartel w interesy szerokiej rzeszy konsumentów. Tem nie mniej, o ile uda mu się zjednoczyć przeważną część danej gałęzi produkcji, może doprowadzić do upadku te drobne przedsiębiorstwa, które do kartelu wejść nie chcą. Rozporządzając bowiem olbrzymimi środkami materjalnemi, może na czas pewien zniżyć ceny wytworów tak dalece, aż drobny a nie posłuszny przedsiębiorca stanie na progu ruiny, a wtedy albo bankrutuje albo poddaje się kartelowi. Gdy wszyscy oporni ulegną, następuje zwyczajka cen a konsument zapłaci za wszystkie czasy.

W Polsce przeciw kartelowi występują drobne rafinerje i czyści producenci. Podczas gdy wielkie rafinerje znajdują się w rękach obcych, mali rafinerzy to Polacy lub też żydzi miejscowego pochodzenia,

zżyci z krajem i nie idący na pasku wielkiego kapitału zagranicznego. T. zw. czyści producenci to przeważni Polacy.

W razie powstania kartelu i jednym i drugim grozi zagłada: małym rafinerjom, gdyż nie są w stanie wytrzymać walki konkurencyjnej przy chwilowej nawet niższej cenie, a kiedy ci zginą, tracą czyści producenci odbiorców na swój surowiec, który pójść musi do kartelu oczywiście po cenie z góry podyktowanej rujnującej producenta. Ten ostatni, nie mając za co prowadzić przedsiębiorstwa bankrutuje, a kopalnia przechodzi w ręce skartelowanych rafinerów którzy stopniowo monopolizują całą produkcję. Proces koncentracyjny tak wyraźnie zarysowujący się od dłuższego czasu w naszym przemyśle naftowym, i tak groźny w swoich następstwach dla Polski ze względu na drogi którymi podąża, i cele do których zmierza, a którym na imię Berlin i Wiedeń, nigdy nie osiągnie swego szczytu do póki rafinerjom nie uda się stworzyć kartelu. A że kartel taki tylko z wielkim trudem dochodzi do skutku, i bodaj czy wogóle uda się zawiązać, na to składają się specjalne stosunki w Polsce, które dziś przy obudzonej samowiedzy społeczeństwa i, miejmy nadzieję, czynników rządowych, wykluczają wprost możliwość zawiązania kartelu.

Istnieje bowiem w Polsce rządowa rafinerja nafty pod nazwą Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych w Drohobyczu. Wspaniała ta rafinerja, największa w Polsce, posiada zdolność przerobienia około 40% naszej produkcji ropy. Zdolność ta nie jest w całej pełni wyzyskana ale i w obecnym stanie ilość produktów wychodzących z tej rafinerji wynosi 25% całej wytwórczości. Bez wciągnięcia Państwowej Fabryki kartel nie da się pomyśleć. Ale również nie jest do pomyslenia wstąpienie Państwowej Fabryki do kartelu. Oto przyczyny:

Po pierwsze. Państwowa Fabryka Olejów Mineralnych jako instytucja Państwowa nie może przystępować do zмовy z prywatnymi przedsiębiorstwami, w celu podbijania ceny i wyzysku obywateli.

Po drugie. Państwowa Fabryka zaopatrywana jest w surowiec dzięki ustawie o t. zw. ropie bruttowej, która to ustawa tylko z motywów ogólnopństwowych, a nie spekulacyjno-kupieckich przymusowo zapewniła Fabryce ropę bruttową. W razie przystąpienia do kartelu odpadnie motyw ogólnopństwowy, który skłonił większość posłów do głosowania za ustawą, ale wtedy po wygaśnięciu mocy ustawy Państwowa Fabryka dla braku surowca musiałaby ulec zamknięciu.

Po trzecie — Państwowa fabryka jest jedyną ostoją t. zw. czystych producentów którzy mają możność przerabiania w niej swojej ropy i uzyskania korzystnej ceny, bez potrzeby oddawania tej ropy za bezcen obcym rafinerjom. Państwowa fabryka przerabiając ropę czystych producentów, popiera rozwój kopalnictwa naftowego, umożliwia nowe wiercenia i zabezpiecza sobie na przyszłość zapas surowca poza ropą bruttową.

Po czwarte. Zaopatrując w produkta naftowe (w pierwszym rzędzie w benzynę lotniczą) instytucje państwowe, jak kolej, wojsko i t. d., musi Państwowa Fabryka posiadać w całym kraju składy i magazyny nie podlegające wglądowi osób trzecich (a szczególnie czynników tak niepowołanych jak zagraniczni rafinerzy). W razie istnienia kartelu utrzymanie takich składów, zabezpieczonych przed okiem wroga, nie byłoby możliwe, a rządowa rafinerja nie spełniłaby wobec Państwa swej roli jako fabryka materiału wojennego.

Takie są motywy, które ze stanowiska państwowego i obywatelskiego, pokrywającego się w danym razie ze stanowiskiem polskich przemysłowców naftowych, przemawiają przeciw zawiązaniu nowej „Krajonafty“. Ale spojrzymy na motywy, wysuwane przez reprezentantów obcego kapitału, domagające się utworzenia kartelu rzekomo ze względu na dobro przemysłu naftowego. Hasło uzdrowienia tego przemysłu jest stale „leit motivem“ odezwań się i artykułów zwolenników kartelu. Oczywiście, panowie ci, mając za sobą cyfry, które wykazują, że prawie cały przemysł rafineryjny z wyjątkiem Państwowej Fabryki, oraz większość kopalń, znajduje się w ich rękach, skłonni są w samopoczuciu potęgę identyfikować dobro przemysłu naftowego z interesem własnym i swoich zagranicznych akcjonariuszy. Ze swego punktu widzenia mają rację. Ale zapominają, że w sprawach przemysłu naftowego w Polsce mają również głos: państwo polskie, społeczeństwo jako ogół konsumentów, no i polscy przemysłowcy naftowi, którzy przecież trwają, a siedząc na gruzach bogatego ongi dorobku Szczepanowskich, Wolskich i innych pionierów przemysłu naftowego, stanowią groźne memento dla dzisiejszych mocarzy naftowych.

Otóż stwierdziliśmy, że i Państwo, i konsumenci, i producenci polscy muszą być przeciwni stanowisku rafinerów. Ale po za sprzecznością interesów, która wszędzie jest możliwa, i która stwarza równowagę w sprawach ekonomicznych, istnieją jeszcze względy, które zasadniczo obalają koncepcję rafinerów, wykazując kruchość i dowolność ich argumentacji.

Zatrzymajmy się bowiem na argumentach kartelowców. Twierdzą oni, że chaotyczna sprzedaż produktów naftowych obniża cenę do tego stopnia, iż przemysł rafineryjny nie opłaca się, a przedsiębiorstwa pracują deficytowo. Słyszysz się więc raz po raz utyskiwania dyrektorów wielkich koncernów zagranicznych na temat niskiego poziomu cen, grożącego bankructwa, smutnych następstw tego bankructwa dla Polski (sic), dalej na temat zniechęcenia, jakie ogarnia zagranicznych akcjonariuszy, którzy ustawicznie tracą na swoich akcjach, nie dostają dywidendy, i t. d. Jeden z zainteresowanych dyrektorów przy pewnej okazji mówił w emfazie: „Musimy raz nareszcie określić cenę produktów naftowych i wszyscy się jej trzymać, nie chodzi przy tem o jej wysokość, chcę jedynie wiedzieć, jaką stratę na jednym kilogramie mam podać do wiadomości moich akcjonariuszy.“ I sądzić by należało, że dalej posuniętej rezygnacji trudno oczekiwać, że państwo polskie takiemu Towarzystwu zagranicznemu winno jest wdzięczność, a jego dyrektor zasługuje conajmniej na order „Polonia Restituta“. Jednak słowa przytoczone są tylko frazesem i niczem więcej. Utało się bowiem od pewnego czasu, że zagraniczny kapitał przez usta swoich reprezentantów przybiera się w toę bezinteresowności lub zgoła w żebracze szaty, nie licujące ani z godnością przemysłowca ani powagą kupca. Te straty na nafcie, jakie na rynku polskim ponosi rzekomo kapitał zagraniczny, wyglądają bowiem w ten sposób, że gdy za granicą cena nafty wynosi dwa dolary sześćdziesiąt centów za 100 kg., to u nas w sprzedaży cysternowej osiąga się około 4 dolary za 100 kg., a konsument zanim nafta dojdzie do niego musi zapłacić przeszło sześć centów amerykańskich za 1 kg. Jeżeli więc przedsiębiorcy pracujący zagranicą (w Ameryce w Rumunji) mogą wyjść na swoje, biorąc 2 dolary 60 cent. i niżej a również tą samą

ceną zadowolają się nasi rafinerzy eksportując naftę zagranicę, jakże wygląda ta rzekoma bezinteresowość, te straty, bo wszak w kraju ściąga się z konsumenta cenę ponad 50% wyższą od eksportowej. Mało tego, cenę tę uważa się za zbyt niską, a dla jej podniesienia dąży się do stworzenia kartelu.

Według kalkulacji, która zgodnie z opinią rafinerów przemawia za tem, że ceny produktów są za niskie, ergo należy wznowić „Krajo-naftę”, wypada iż przeciętnie za produktu otrzymane ze 100 kg. ropy uzyskuje się 2 dolary 83 centy. Cenę 100 kg. ropy łącznie z kosztami przeróbki określają rafinerzy na 3 dolary 25 cent., ponoszą więc rzekomo stratę na 100 kg. w wysokości 42 cent. O ile jednak cena sprzedaży produktów w kwocie 2 dolary 83 cent. odpowiada mniejwięcej rzeczywistości a w każdym razie nie jest za niska, o tyle cena za 100 kg. ropy łącznie z przeróbką wypośredkowana na 3 dolary 25 cent. jest fikcyjna. Przyjmują bowiem rafinerzy, iż sama ropa kosztuje ich 2 dolary. Szczęsnaby to była wieść dla producentów gdyby im za ropę ofiarowane 2 dolary. Znikłaby jak za dotknięciem różdżki czarodziej-skiej niechęć czystych producentów do rafinerów, i obie bratnie gałęzie przemysłu mogłyby pogodzone radzić istotnie owocnie nad uzdrowieniem przemysłu naftowego. Ale to tylko pobożne życzenie, bo producent nie dostanie 2 dolarów za swoje 100 kilogramów ropy a rafiner nie ma prawa wstawiać tej ceny do kalkulacji. Producent otrzymuje bowiem przeciętnie 1 dolar 50 cent., a są okresy gdy ropa spada poniżej jednego dolara. Możemy więc przyjąć, stosując wszelką ostrożność, przy przewidywaniu nawet zwwyżki, cenę 1 dolar 60 cent. za 100 kg. ropy. Koszta przeróbki, a więc opał, robocizna i t. d. obliczają rafinerzy na 1 dolar 25 centów od 100 kg. I ta cyfra jest fikcyjna. Rzeczywiste koszty wynoszą bowiem około 25% wartości otrzymanego przy przyróbce produktu, czyli 70 centów. Że cyfra ta odpowiada istotnemu stanowi rzeczy dowodzi tego fakt, iż rafinerje, które przyjmują ropę na podstawie umów o przeróbkę, liczą koszty przeróbki w wysokości około 25% w naturze z ilości otrzymanego z jednego kg. ropy produktu. Wypada więc koszt 100 kg. ropy łącznie z przeróbką 2 dolary 30 cent. Doliczając do tego godziwy zysk w wysokości 10% otrzymamy cenę 2 dolary 53 cent., gdy cena przeciętna produktów w sprzedaży wynosi 2 dolary 83 cent. Gdzież więc straty? I poco mówić o bezinteresowości i o ofiarach, poco tumanić ogół. I poco stwarzać kartel, jeśli przeciw niemu przemawia wszystko, a za nim nie przemawiają w gruncie rzeczy nawet te argumenta, które wysuwane są przez projektodawców.

b. w.

Walka o naftę.

Walka o naftę na arenie światowej jest walką o panowanie. W żegludze i na wojnie przewagę będzie miał ten, kto opanuje większą produkcję nafty. Średnia roczna światowa produkcja ropy naftowej w r. 1922 wynosiła na jednego mieszkańca około 64 kg. W Polsce produkcja ropy na jednego mieszkańca wynosiła w roku 1922 około 20 kg. Zestawienie tych cyfr uwiadcza, że Polska narazie nie może być brana w rachubę jako kraj eksportujący ropę.

Jeżeli dzisiaj wywozimy ropę naftową, względnie produktu z niej otrzymane, to dzieje się to jedynie dlatego, ponieważ niski poziom uprzemysłowienia kraju, oraz małe potrzeby zubożałej ludności utrudniają zbyt tych produktów w kraju. Nasze chwilowo eksportowane produkty naftowe są tak nieznaczne, że wielki światowy kapitał, nie interesuje się poważnie naszym przemysłem i zadawała się utrzymywaniem w Polsce swoich placówek, które w razie pojawienia się poważniejszej u nas produkcji, albo nastania korzystnej koniunktury mają ułatwić objęcie całego naszego przemysłu naftowego w swoje ręce.

Na razie rola naszego przemysłu naftowego w światowej polityce jest znikoma. Tutejsi pełnomocnicy wielkiego kapitału naftowego posiadają do dyspozycji bardzo skromne środki i mają przy ich pomocy oprocentować wkłady poczynione w wysoko wartościowych walutach. Warunki wydobywania ropy są u nas bardzo trudne, to też produkcja naszych kopalń opłacić się może tylko przy wysokiej cenie ropy, względnie wysokiej cenie uzyskanej za produktu.

Hamulcem na ciągle podwyższanie cen są ceny produktów otrzymywanych z innych kopalń, gdzie koszt wydobywania ropy jest znacznie niższy niż u nas. Znaczący przemysł naftowy wiedzą dobrze o tem, że naszymi produktami naftowymi na rynku światowym zyski osiągnąć jest bardzo trudno — pozostaje przeto jako nader ważny rynek krajowy. Ustanawianie cen w kraju wyższych jak zagraniczne bez pomocy rządu jest nie do pomyślenia. Nasi mali reprezentanci wielkiego zagranicznego kapitału naftowego starali się zawsze o zjednanie sobie sympatji rządu. Jak długo panował powojenny system usiłowania te były beznadziejne. Obecnie udaje się to lepiej. Już w roku ubiegłym notowano publicznie wieści, iż „nafta“ finansuje skromnie wybory. Wymieniano cyfrę kilkudziesięciu milionów marek polskich. Wobec niskiego kursu naszej marki jest to jak na akcją polityczną kwota więcej niż skromna ale była widocznie użyta nader racjonalnie, gdyż mamy dzisiaj w Polsce naftę dwa razy droższą jak u naszych sąsiadów.

Nader pouczający jest pod tym względem szereg cyfr przedstawiających zmienność naszych cen ropy i nafty w ostatnich latach. Ponieważ ceny te były u nas notowane w markach polskich, oraz złotych polskich i zmieniane były nieraz co parę dni, ustalenie średnich cen miesięcznych w stałej walucie jest nader żmudne. Obliczenia te wykonane przez Związek polskich przemysłowców naftowych dały następujące ostateczne wyniki:

Średnie ceny w dolarach za 100 kg.:

	1921	1922	1923	ostatnia cena
Ropa	1.10	1.59	1.60	1.60
Nafta	0.88	1.74	2.90	3.80

Charakterystycznym w tem zestawieniu jest fakt, że cena ropy mimo coraz trudniejszych warunków produkcji nie rośnie. Wyjaśnienie tej zagadki znaleźć można, po stwierdzeniu, że producentami ropy nie posiadającymi własnych rafinerji (czyści producenci) są przeważnie wyłącznie Polacy niezorganizowani, za którymi mógłby się ująć tylko rząd. Wskutek niskiej ceny ropy czyści producenci jeden za drugim sprzedają swe kopalnie obcym rafinerom.

Na wielkim wzroście ceny nafty zarabiają przeważnie obcy rafinerzy, oraz sprzedawcy. Uczestniczy w tym zysku także i rząd polski jako posiadacz rafinerji, ale trwałość tego zysku jest nader wątpliwą, gdyż rafinerja państwowa opiera się wyłącznie na ustawie o ropie bruttowej uchwalonej w Sejmie wbrew namiętnej opozycji obecnego Ministra przemysłu i handlu. Przeciwnicy polskiej samodzielności w naszym przemyśle naftowym już dziesiaj czynią przygotowania celem obalenia tej ustawy, a równocześnie starają się zgnieść czystych producentów przez ustalanie cen ropy, na poziomie niższym niż kosztu produkcji. Obowiązujące u nas obecnie ustawy podatkowe nakładają wszelkie ciężary, wyłącznie na producentów ropy. Czyści producenci jako przedsiębiorcy krajowi opłacają znaczne opłaty, już przy zakładaniu spółek od kapitału w Polsce i uchyla się od podatku, a natomiast korzysta w nieprawdopodobnie wysokim stopniu z kredytów markowych w Polskiej Krajowej Kasie Pożyczkowej.

Spółki obce, które posiadają kapitał ujawniony w Polsce kilkudziesięciu milionów marek polskich korzystają z kredytu rządowego na kilkadziesiąt miliardów i otrzymują w ten sposób, co miesiąc subwencje od rządu w wysokości kilkudziesięciu miliardów.

Krajowe Spółki, które zapłaciły podatki od kapitału kilku miliardów albo zupełnie nie mogą się doprosić o kredyt w P. K. K. P., albo otrzymują go w wysokości śmiesznie niskiej.

Raz udało się pociągnąć wielki kapitał naftowy do drobnych świadczeń na rzecz Państwa a mianowicie przy wymiarze daniny. Danina ta była wprawdzie tak niska, że można ją było śmiało ściągać nie jednorazowo, ale stale co miesiąc ale zaletą jej było jednak to, że w odniesieniu do przemysłu naftowego, nie wymierzono jej proporcjonalnie do fikcyjnych kapitałów ujawnionych, obliczonych na uchylanie się od podatków, lecz według produkcji. Uchwałę taką powzięto wbrew wywodom dyrektora „Lewiatana“, który z urzędu namiętnie starał się przenieść całą daninę od przemysłu naftowego wyłącznie na polskich przemysłowców.

Dziwnym zbiegiem okoliczności mimo, że cały obcy kapitał naftowy u nas pracujący jest reprezentowany prawie wyłącznie przez żydów, zdołał on sobie czy to przez więcej jak skromne wkładki do „Lewiatana“, oraz za groszowe finansowanie wyborów, zapewnić trwałe poparcie antysemitów partji politycznych.

Jeżeli obecni protektorzy naszych rafinerów spostrzegą się, że za kilka tysięcy dolarów pomogli wyłudzić od najuboższych warstw w Polsce w ciągu roku 1923 za naftę przeszło 2.000.000 dolarów to albo każą sobie za swe poparcie lepiej płacić albo zaniechają kompromitującej służby u obcych.

Inż. Władysław Szaynok.

Stan produkcji, ekspedycji i zapasów ropy (w tonach)

Styczeń 1923.

Okręg górniczy	Produkcja brutto	Opał	Manco	Produkcja czysta	Ekspedycja	Zapasy w zbiornikach		Razem
						na kopaln.	tow. magaz.	
Jasło	4784	300	136	4348	4544	7191	8111	14302
Drohobycz	52110	2808	7425	41877	45398	13292	64098	77390
Stanisławów	2050	20	13	2017	1903	3064	—	3064
Razem	58944	3128	7574	48272	51845	23547	72209	95756

Stan produkcji, ekspedycji i zapasów ropy (w tonach)

Luty 1923.

Okręg górniczy	Produkcja brutto	Opał	Manco	Produkcja czysta	Ekspedycja	Zapasy w zbiornikach		Razem
						na kopaln.	tow. magaz.	
Jasło	4218	127	139	3952	5583	5882	7788	13670
Drohobycz	47865	2630	6737	38499	44397	13337	59146	72483
Stanisławów	1916	19	86	1811	2932	1962	—	1962
Razem	53999	2776	6962	44261	52912	21181	66933	88115

Stan produkcji, ekspedycji i zapasów ropy (w tonach)

Marzec 1923.

Okręg górniczy	Produkcja brutto	Opał	Manco	Produkcja czysta	Ekspedycja	Zapasy w zbiornikach		Razem
						na kopaln.	tow. magaz.	
Jasło	4667	178	77	4412	4326	6016	7741	13757
Drdhobycz	54345	1682	7494	45169	48368	12540	59285	71825
Stanisławów	2355	19	35	2301	2519	1743	—	1743
Razem	61367	1879	7606	51882	55213	20299	67026	87325

Stan produkcji, ekspedycji i zapasów ropy (w tonach)

Kwiecień 1923.

Okręg górniczy	Produkcja brutto	Opał	Manco	Produkcja czysta	Ekspedycja	Zapasy w zbiornikach		Razem
						na kopaln.	tow. magaz.	
Jasło	4681	153	131	4397	6052	4922	6971	11898
Drohobycz	52482	1197	6954	44331	46660	11413	58924	70337
Stanisławów	2229	18	26	2185	1714	2213	—	2213
Razem	59392	1368	7111	50913	54426	18548	65895	84445

Stan produkcji, ekspedycji i zapasów ropy (w tonach).

Maj 1923.

Okręg górniczy	Produkcja brutto	Opał	Manco	Produkcja czysta	Ekspedycja	Zapasy w zbiornikach		Razem
						na kopaln.	tow. magaz.	
Jasło	4882	128	178	4581	4028	4628	7724	12352
Drohobycz	55483	661	6503	48319	47389	11441	58268	69709
Stanisławów	2322	17	37	2268	2558	1923	—	1923
Razem	62687	806	6713	55168	53975	17992	65992	83984

Stan produkcji, ekspedycji i zapasów ropy (w tonach).

Czerwiec 1923.

Okręg górniczy	Produkcja brutto	Opał	Manco	Produkcja czysta	Ekspedycja	Zapasy w zbiornikach		Razem
						na kopaln.	tow. magaz.	
Jasło	4752	104	192	4453	4575	4951	7286	12237
Drohobycz	55712	870	6753	48089	56239	10819	51907	62716
Stanisławów	2333	18	15	2300	2787	1435	—	1435
Razem	62797	992	6963	54842	63601	17195	59193	76388

Przemysł rafineryjny w sierpniu 1923 r.

(w cetnarach metrycznych)

Przeróbka ropy — 628310 cetnarów metrycznych.

P r o d u k t	Zapas 1/VIII 1923 r.	Wytwórczość	R o z c h ó d			S u m a	Zapas 31/VIII 1923 r.
			Konsumpcja wewnętrzna	Ekspert	Zapotrzeb. własne		
Benzyna	115302	71396	16448	49586	790	66824	119874
Nafta	364008	196050	96667	86367	300	183334	376724
Olej gazowy	90755	87397	16342	59078	1128	75648	101604
Smary	260122	95523	37906	37638	588	76133	279512
Parafina	40697	26290	7379	19704	453	27536	39451
Świece	1181	855	377	100	5	482	1554
Wazelina	8461	—	239	4	13	256	8205
Asfalt	57221	11464	4248	4268	306	8822	59863
Koks	5096	5333	37	4080	256	4373	6056
Półprodukty	874628	36647	4993	17533	35682	58208	853067
Stałe smary	526	770	580	107	2	689	607
Razem	1817997	531725	185216	278466	39523	503205	1846517

Zestawienie cen produktów naftowych podług notowania Państwowych Zakładów Naftowych.

Cena za 1 kh loco Drohobycz w markach polskich.

Produkt	1/6 1920	15/4 1921	1/9 1921	1/10 1921	20/12 1921	1/3 1922	24/4 1922	20/5 1922	10/8 1922	17/8 1922	4/9 1922	11/9 1922	15/10 1922	24/10 1922
Benzyna cg do 0.700	7.50	40.—	120.—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
" " 0.700/710	—	—	—	—	—	370.—	400.—	400.—	800.—	800.—	—	900.—	1.500.—	1.500.—
" " 710/725	7.—	38.—	105.—	220.—	250.—	330.—	360.—	360.—	600.—	600.—	750.—	800.—	1.200.—	1.200.—
" " 725/750	6.50	36.—	90.—	165.—	210.—	300.—	330.—	330.—	450.—	500.—	650.—	700.—	900.—	900.—
" " 750/770	6.—	34.—	70.—	140.—	175.—	260.—	290.—	290.—	350.—	400.—	500.—	550.—	700.—	700.—
" " 4 770/790	5.50	32.—	—	110.—	150.—	220.—	250.—	250.—	300.—	300.—	350.—	400.—	600.—	600.—
Nafta rafinowana . . .	4.20	13.—	30.—	55.—	55.—	65.—	65.—	65.—	76.—	1.0.—	160.—	170.—	230.—	250.—
Olej gazowy	5.—	20.—	26.—	40.—	60.—	60.—	60.—	70—75	85—90	110—120	140—150	120—130	140—160	140—160
Oleje smarowe V 3- 4/20	6.—	31.20	45.—	80.—	80.—	100.—	100.—	100.—	110.—	140 —	140.—	140.—	190.—	190.—
" " 4- 7/20	7.—	32.20	55.—	100 —	100 —	125.—	125.—	125.—	145.—	190.—	190.—	190.—	225 —	225.—
" " 7-12 20	8 —	33.20	65.—	120 —	120.—	150.—	150.—	150.—	180.—	190.—	190.—	190 —	250 —	250.—
" " 3- 4/50	10.—	35.50	85.—	150.—	150.—	180.—	180.—	190 —	190.—	250.—	250.—	250.—	350.—	425.—
" " 4- 5/50	12.—	39.50	95.—	180.—	180.—	210.—	210.—	225.—	300.—	300.—	300 —	300.—	525.—	550.—
" " 5- 6/50	13.—	41.80	110.—	210.—	210 —	240.—	240.—	260.—	375.—	375.—	370.—	370.—	525.—	525.—
" " 6- 7/50	14.—	43.80	125.—	240.—	240.—	270 —	270.—	300.—	450.—	450.—	450.—	450.—	—	—
Olej automobilowy . .	15.—	48.—	180.—	300.—	300.—	360.—	400.—	400.—	400.—	600—750	—	—	—	—
Olej cylindrowy	20.—	44.—	160.—	200 —	200.—	250.—	250.—	250.—	375.—	500.—	500.—	500.—	—	—
Olej wulkanowy	11.—	34.—	80.—	155.—	135.—	190.—	190.—	190.—	325.—	325.—	325.—	325.—	—	—
Parafina	20.—	90.—	140.—	350.—	280.—	280.—	280.—	280.—	280.—	520.—	620.—	620.—	700.—	700.—
Świece.	—	—	—	—	350.—	350.—	350.—	350.—	350.—	600.—	700.—	680 —	850.—	850.—
Asfalt	8.—	16.—	20.—	20.—	20.—	55.—	55.—	65.—	65.—	125.—	125.—	125.—	—	—
Gudron	—	—	20.—	50.—	50.—	50.—	50.—	70.—	80.—	85.—	110.—	110.—	130.—	130.—

Nr. 10

N A F T A

INSTYTUT NAFTOWY
w Krośnie

Zestawienie cen produktów naftowych podług notowania Państwowych Zakładów Naftowych.

Cena za 1 kg loco Drohobycz w markach polskich

Produkt	5/11 1922	21/22 1922	1/12 1922	27/12 1922	15/1 1923	22/1 1923	1/2 1923	15/2 1923	27/2 1923	15/4 1923	16/5 1923
Benzyna c.g. do 0.700	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
„ „ 0.700/710	1 500.—	1 700.—	1 700.—	1 700.—	2 000.—	3 000.—	3 300.—	4 200.—	5 725.—	5 500.—	5 500.—
„ „ 710/725	1 200.—	1 500.—	1 500.—	1 500.—	1 800.—	2 400.—	2 640.—	3 600.—	5 835.—	5 000.—	5 000.—
„ „ 725/750	1 000.—	1 250.—	1 250.—	1 250.—	1 500.—	2 250.—	2 475.—	3 150.—	4 240.—	4 200.—	4 200.—
„ „ 750/770	800.—	1 000.—	1 000.—	1 000.—	1 100.—	1 650.—	1 815.—	2 350.—	3 180.—	2 850.—	2 850.—
„ „ 770/790	600.—	800.—	800.—	800.—	900.—	1 350.—	1 485.—	1 800.—	2 650.—	2 200.—	2 200.—
Nafta rafinowana . . .	315.—	370.—	400.—	440.—	500.—	750.—	825.—	1 200.—	1 485.—	1 350.—	1 350.—
Olej gazowy	170—180	225.—	250.—	250.—	320.—	430.—	470.—	630.—	900.—	850.—	850.—
Oleje smarowe V 3- 4/20	220.—	250.—	250.—	250.—	300.—	450.—	530.—	840.—	1 060.—	1 000.—	1 000.—
„ „ 4- 7/20	270.—	300.—	300.—	300.—	350.—	525.—	580.—	950.—	1 275.—	1 200.—	1 100.—
„ „ 7-12/20	315.—	350.—	350.—	400.—	400.—	600.—	660.—	1 050.—	1 590.—	1 800.—	1 200.—
„ „ 3- 4/50	425.—	550.—	550.—	550.—	600.—	900.—	990.—	1 470.—	1 910.—	2 200.—	1 800.—
„ „ 4- 5/50	550.—	750.—	750.—	750.—	750.—	1 125.—	1 320.—	1 900.—	2 385.—	2 500.—	2 200.—
„ „ 5- 6/50	650.—	650.—	—	—	900.—	1 350.—	1 540.—	2 450.—	3 120.—	2 650.—	2 600.—
„ „ 6- 7/50	—	—	—	—	—	—	—	3 150.—	3 170.—	2 800.—	2 800.—
Olej automobilowy . .	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Olej cylindrowy	—	—	—	—	—	—	—	1 900.—	2 280.—	2 000.—	2 000.—
Olej wylkanowy	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—	—
Parafina	850.—	1 000.—	1 100.—	1 200.—	1 300.—	1 950.—	2 145.—	2 750.—	3 445.—	3 000.—	3 000.—
Świece	995.—	1 200.—	1 300.—	1 500.—	1 600.—	2 400.—	2 640.—	3 600.—	4 505.—	4 000.—	4 000.—
Asfalt	—	—	—	—	—	—	—	—	995.—	1 800.—	1 000.—
Gudron	160.—	200.—	200.—	200.—	320.—	480.—	530.—	660.—	850.—	800.—	800.—

Zestawienie cen produktów naftowych.

Ceny za 100 kg. loco Drohobycz w złotych polskich równych 1 frankowi złotemu.

Produkt:		8/6 1923	22/8 1923	25/8 1923
Benzyna cg	do 0.700			
" "	0.700/710 —	67.65	69.70	69.70
" "	710/725 —	60.—	61.80	61.80
" "	725/750 —	49.50	51.—	51.—
" "	750/770 —	33.50	34.50	36.—
" "	770/790 —	28.—	28.85	30.—
Nafta rafinowana	—	15.50	17.50	22 —
Olej gazowy	—	10.—	10.30	12.60
Oleje smarowe	V 3—4/20 —	11.75	12.10	12.10
	4—7/20 —	13.—	13.40	13.40
	7—12/20 —	14.10	14.50	14.50
	3—4/50 —	21.25	21.90	21.90
	4—5/50 —	26.—	26.80	26.80
	5—6/50 —	30.—	31.—	31.—
	6—7/50 —	33.—	34.—	34.—
Olej automobilowy	—	48.—	48.40	48.40
Olej cylindrowy	—	24.—	24.75	24.75
Olej wulkanowy	—	—	—	—
Parafina	—	38.25	45.40	51.—
Świece	—	47.75	56.65	65.—
Asfalt	—	11.50	11.80	11.80
Gudron	—	8.50	8.75	8.75

Wiadomości bieżące.

Stefan Pragłowski: Zarys mechaniki technicznej w zastosowaniu do wiertnictwa, z atlasem. Borysław 1923.

Podręcznik obejmuje wykład tych podstawowych zagadnień mechaniki teoretycznej i nauki o wytrzymałości, które mają zastosowanie w wiertnictwie. Wykład jest systematycznie uporządkowany, podany w sposób bardzo przystępny, stylem zwięzłym, a przytem prostym i jasnym tak w treści, jak i w definicjach zasadniczych pojęć mechanicznych, ilustrowany dużą ilością ćwiczeń i przykładów z zakresu wiertnictwa, oraz wszystkimi potrzebnymi szkicami wskutek czego czyta się go bez znużenia i zbytniego obciążenia pamięci. Wszystko to stanowi bezwzględnie dodatnią stronę podręcznika, który zadanie przystępnego wykładu mechaniki oraz ujęcie jej podstawowych zagadnień w wiertnictwie rzeczywiście spełnia, pomimo niektórych braków, które bez szkody dla zwięzłości i jasności wykładu dałyby się usunąć, jak między innymi: dość niewystarczające tłumaczenie energii kinetycznej i potencjalnej, brak krótkiej i jasnej definicji na prędkość i przyspieszenie, nie dość jasno przedstawiony wpływ wydłużenia przewodu na ruch świdra. Wskazaniem było podać również zarys teorii wiercenia rotacyjnego, które całkiem nie jest wzięte pod wagę.

Okrety poruszane płynnym opałem. Znane ogólnie korzyści popędu statków opałem płynnym powodują stały rozwój odpowiednio budowanych statków. W roku 1923 na ogólną światową ilość statków 29.246, było pędzonych opałem płynnym 3110 statków. Cyfry przedstawiające ilość i pojemność okrętów opatrzonych w urządzenia do popędu płynnym paliwem, przedstawiają się jak następuje:

Rok :	Ilość statków :	pojemność ton :
1914	501	1,721.747
1920	2021	9,039.247
1921	2848	13,374.652
1922	3110	15,004.548

Z Krajowego Towarzystwa Naftowego donosimy, że z dniem 1 listopada b. r. wznowi czynności Ekspozytura w Warszawie Krajowego Towarzystwa Naftowego.

Kierownictwo Ekspozytury objął p. Dr. Aleksander Kielski, a lokal jej mieści się przy ul. Chmielnej 10, II p. Tel. 266-92, względnie 221-92. Godziny biurowe będą na razie ograniczone.

Wynagrodzenie kuratora ~~ubez~~ organizowanych bruttowców. Sąd apelacyjny w Lwowie uchwałą z dnia 25. X. b. r. przyznał adwokatowi Dr. Władysławowi Szajnie jako kuratorowi niezorganizowanych bruttowców tytułem zwrotu wydatków poniesionych i za stratę czasu przy ustaleniu ceny targowej ropy bruttowej za miesiące czerwiec, lipiec, sierpień i wrzesień 1923 r. wynagrodzenie w wysokości 0·25% z kwot za te miesiące tytułem ceny kupna niezorganizowanym w związku bruttowcom faktycznie wypłacić się mających.

Równocześnie postanowił tut. Sąd pociągnąć do pokrycia jej należności tylko bruttowców w związku niezorganizowanych.

Ceny ropy bruttowej za października r. b.

Państwowe Zakłady Naftowe płacą za ropę bruttową wyprodukowaną w październiku na podstawie orzeczenia superarbitra następujące ceny za 1 kg loco zbiorniki, względnie loco cysterna na stacji nadawczej. Państwowe Zakłady Naftowe odbierają ropę tylko niżej podanych marek.

Borysław	na Mp. 24.000.—
Popiele	" " 24.000.—
Schodnica	" " 32.000.—
Wierzchnia Mraźnica	" " 28.500.—
Urycz	" " 30.500.—
Rypne	" " 26.400.—
Słoboda Rungurska	" " 24.000.—
Kosmacz	" " 24.000.—
Opaka	" " 24.000.—
Paszowa	" " 25.000.—
Bitków.	" " 46.000.—
Pasieczna	" " 42.000.—

Ropienka dolna	na Mk.	25.000.—
Strzelbice	" "	24.000.—
Rajskie	" "	25.000.—
Harkłowa silnie benzynowa	" "	36.000.—
" mniej benzynowa „Ropita„	" "	25.000.—
Kryg zielona	" "	31.000.—
" czarna	" "	24.000.—
Szymbark	" "	29.000.—
Krosno wolna od parafiny	" "	29.000.—
" parafinowa	" "	25.000.—
Krościenko wolna od parafiny	" "	28.000.—
" parafinowa	" "	25.000.—
Zmiennica-Turzepole	" "	25.000.—
Wulka	" "	30.000.—
Iwonicz	" "	30.000.—
Węglówka	" "	28.000.—
Równe-Rogi wolna od parafiny	" "	30.500.—
" parafinowa	" "	25.000.—
Rymanów	" "	30.000.—
Wańkowa	" "	25.000.—
Potok	" "	36.000.—
Ropienka ad Dukla	" "	26.000.—
Grabownica-Humniska	" "	31.000.—
Lipinki-Rużycza	" "	25.000.—
Lipinki-Grabownica	" "	25.000.—
Libusza	" "	25.000.—
Klimkówka	" "	29.000.—
Zagórz	" "	29.000.—
Kłęczany	" "	54.000.—
Stara-Wieś	" "	54.000.—
Łodyna	" "	25.000.—

KOMUNIKATY.

Komunikat Związku Polskich Przemysłowców Naftowych. Na podstawie umowy z Dyrekcją Państwowej Fabryki Olejów Mineralnych w Drohobyczu, Związek Polskich Przemysłowców Naftowych przyjmuje od swych członków ropę dla przeróbki we wspomnianej fabryce.

Informacji udziela biuro Związku Polskich Przemysłowców Naftowych, Lwów, Leona Sapiehy 3.

Związek Polskich Przemysł. Naftowych we Lwowie, ul. Sapiehy I. 3.

Poleca następujące wydawnictwa:

Skorowidz polskiego przemysłu naftowego	
1919 cena	2 złp.
Skorowidz polskiego przemysłu naftowego	
1920 cena	3 złp.
Skorowidz polskiego przemysłu naftowego	
1921 cena	4 złp.
Skorowidz polskiego przemysłu naftowego	
1922 cena	5 złp.
Poglądowa mapa naftowych terenów pań-	
stwowych 1 : 1,200.000 cena . $\frac{1}{2}$ złp.	
59 map szczegółowych 1 : 20.000,	
względnie 1 : 25.000 państwowych	
terenów naftowych, wyszczególnio-	
nych na poglądowej mapie, cena za	
sztukę	3 złp.

Państwowa Fabryka Związków Azotowych

w Chorzowie Wojew. Śląskie

zawiadamia o podjęciu produkcji

amoniaku skroplonego we flaszkach stalowych
oraz

:: wody amoniakowej 18—25⁰%-owej ::

Oferty i warunki dostawy na żądanie przesyłają:

Dyr. Państw. Fabr. Zw. Azotowych, Chorzów (G. Śląsk)

Warszawskie biuro P. F. Z. A. Warszawa

— Krakowskie Przedmieście 17. —